

2009 YILI OCAK-ŞUBAT DÖNEMİ TÜRKİYE DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI DEĞERLENDİRMESİ

Türkiye deri ve deri mamulleri ihracatı, 2009 yılı Şubat ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 17,7 gerileyerek 79,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılı Ocak-Şubat döneminde ise, deri ve deri mamulleri ihracatı % 21,6 oranında düşüşle 152,9 milyon dolara gerilemiştir.

Türkiye genel ihracatı, 2009 yılı Şubat ayında % 35,2 gerileyerek 6,9 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Türkiye genel ihracatı 2009 yılı Ocak-Şubat döneminde ise % 31,7 gerileyerek 13,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye deri ve deri mamulleri sektörünün 2009 yılı Ocak-Şubat dönemi ihracat performansı, Türkiye genel ihracat performansından daha olumlu yönde gerçekleşmiştir.

Belli Başlı Pazarlarda Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

EN ÇOK DERİ ve DERİ MAMULLERİ İHRACATI YAPILAN ÜLKELER			
<i>Birim: 1.000 \$</i>			
ÜLKELER	2008 OCAK-ŞUBAT	2009 OCAK-ŞUBAT	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU	58.777	39.148	-33,4
ALMANYA	19.199	13.899	-27,6
İSPANYA	4.612	13.894	201,3
İTALYA	9.051	10.716	18,4
FRANSA	10.488	9.588	-8,6
KAZAKİSTAN	1.851	8.333	350,2
HOLLANDA	9.127	7.099	-22,2
İNGİLTERE	9.817	4.755	-51,6
IRAK	2.186	3.892	78,0
S.ARABİSTAN	2.056	2.940	43,0
BULGARİSTAN	6.014	2.619	-56,5
DANİMARKA	4.375	1.986	-54,6
İSVİÇRE	1.400	1.728	23,4
YUNANİSTAN	4.306	2.017	-53,2
ABD	4.245	1.538	-63,8
ÇİN	3.515	1.474	-58,1
İLK 15 ÜLKEYE DERİ İHRACATI	151.019	125.626	-16,8
TOPLAM DERİ & DERİ MAMULLERİ İHRACATI	194.987	152.931	-21,6

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan Rusya'ya yapılan ihracat, Şubat ayında % 10,8 düşüşle 23 milyon dolar olarak kaydedilirken, aynı ülkeye Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise % 33,4 düşüşle 39,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Deri ve deri mamulleri ihracatımızın diğer önemli pazarı olan Almanya'ya yapılan ihracat, Şubat ayında % 24 düşüşle 6,3 milyon dolar olarak kaydedilirken, aynı ülkeye Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 27,6 düşerek 13,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İspanya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Şubat ayında % 222 artışla 7,4 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 201,3 artışla 13,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Geleneksel pazarlarımızdan İtalya'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Şubat ayında % 9 düşüşle 3,7 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 18,4 artışla 10,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

AB pazarındaki önemli ülkelerden Fransa'ya yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Şubat ayında % 29,2 düşüşle 3,9 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 8,6 düşüşle 9,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Son dönemde yükselen pazarlardan Kazakistan'a yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Şubat ayında % 520,3 artışla 6,5 milyon dolar olarak gerçekleşirken, aynı ülkeye Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise geçen yılın aynı dönemine göre % 350,2 gibi yüksek oranda bir artışla 8,3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından değerlendirilecek olursa, deri ve deri mamulleri ihracatımızın en önemli pazarı olan AB-27 ülke grubuna yapılan ihracat, Şubat ayında % 29,3 düşerken, aynı ülke grubuna Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise % 21,1 düşüşle 75,1 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Ülke grupları açısından en yüksek artış oranı Ortadoğu ülke grubuna yapılan ihracatta yaşanmış olup, bu ülke grubuna yapılan deri ve deri mamulleri ihracatı Şubat ayında % 26,5 artış gösterirken, aynı ülke grubuna Ocak-Şubat döneminde yapılan ihracat ise % 33,4 artışla 9,2 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Ürün Grupları Bazında Deri ve Deri Mamulleri İhracatındaki Gelişmeler

Deri Sektörü dört ayrı fasıl başlığı altında yedi ayrı alt sektörden oluşmaktadır; Bunlar;

Fasıl 41: Ham ve işlenmiş deriler,

Fasıl 42: Deri giyim, saraciye ve seyahat eşyası,

Fasıl 43: Ham post, işlenmiş,kürk, kürkten mamul eşya ve aksesuarı

Fasıl 64: Ayakkabı ve ayakkabı aksamıdır.

Fasıllar bazında toplam deri ve deri ürünleri ihracatımız ve ürün gruplarının ihracattan aldığı paylar aşağıdaki tablolarda mevcuttur.

Türkiye'nin Deri Sektörü İhracatında			
Fasılların Payı			
Birim:1000\$	2008 Ocak-Şubat	2009 Ocak-Şubat	09/08 Değişim %
Deri ve Deri Mamülleri İhracatı	194.987	152.931	- 21,6
F41	18.829	9.813	- 47,9
Toplam Deride Payı %	10	6	
F42	83.523	71.600	- 14,3
Toplam Deride Payı %	43	47	
F43	29.476	25.495	- 13,5
Toplam Deride Payı %	15	17	
F64	62.986	46.076	- 26,8
Toplam Deride Payı %	32	30	

Kaynak: İTKİB

2008-2009 OCAK-ŞUBAT DERİ İHRACAT RAKAMLARI FASILAR BAZINDA (1000 \$)							
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2008 Şubat	2009 Şubat	Değişim	2008 Ocak-Şubat	2009 Ocak-Şubat	09/08 Değişim
4101	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	0	1	0,0%	48	1	-97,9%
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	22	0	-100,0%	32	0	-100,0%
4103	DİĞER HAM DERİLER	41	0	-100,0%	48	10	-79,2%
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	63	1	-98,4%	128	11	-91,4%
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	1.888	922	-51,2%	4.634	1.847	-60,1%
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	574	113	-80,3%	907	189	-79,2%
4106	DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	33	215	551,5%	72	215	198,6%
4107	SİĞİR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	4.141	2.839	-31,4%	8.355	5.547	-33,6%
4112	KOYUN VE KUZULARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	1.047	859	-18,0%	2.023	1.527	-24,5%
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	1.129	155	-86,3%	2.078	267	-87,2%
4114	GÜDERİ; RUGANLA RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	42	8	-81,0%	166	26	-84,3%
4115	DERİ,KÖSELELERİN ŞERİT, YAPRAK, EVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.(DERİ EŞYA)	252	81	-67,9%	467	182	-61,0%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/İBTMİŞ DERİ TOPLAMI	9.106	5.192	-43,0%	18.702	9.800	-47,6%
4201	HER TÜR HAYVANI İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB.(MAL EDİLDİĞİ MADDE NE)	87	48	-44,8%	207	118	-43,0%
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	11.382	7.838	-31,1%	21.244	16.311	-23,2%
4203.21/29/30/40	DERİ EL DİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	4.770	2.356	-50,6%	9.734	5.616	-42,3%
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	0	0	0,0%	0	0	0,0%
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	962	472	-50,9%	1.867	851	-54,4%
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	0	0	0,0%	0	0	0,0%
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-	SARACİYE TOPLAMI	17.201	10.714	-37,7%	33.052	22.896	-30,7%
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	23.199	22.824	-1,6%	50.469	48.706	-3,5%
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	23.199	22.824	-1,6%	50.469	48.706	-3,5%
4301	HAM POSTLAR	345	0	100,0%	363	0	-100,0%
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	3.355	4.315	28,6%	5.701	7.728	36,6%
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	3.700	4.315	16,6%	6.064	7.728	27,4%
4303	KÜRK TEN GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRK TEN DİĞER EŞYA	6.657	11.470	72,3%	23.402	17.766	-24,1%
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	8	1	-87,5%	8	6	-25,0%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	6.665	11.471	72,1%	23.410	17.772	-24,1%
6401	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	266	107	-62,6%	630	329	-47,8%
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	5.131	5.036	-1,9%	9.182	8.595	-6,4%
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİL, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	21.965	13.214	-39,8%	36.970	24.855	-32,8%
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	3.106	2.106	-32,2%	5.370	3.458	-35,6%
6405	DİĞER AYAKKABI	2.381	1.963	-17,6%	4.393	3.749	-14,7%
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	3.487	2.462	-29,4%	6.439	5.091	-20,9%
64	AYAKKABI TOPLAMI	36.356	24.888	-31,5%	62.984	46.077	-26,8%
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		96.290	79.405	-17,5%	194.809	152.990	-21,5%

Ham post ve işlenmiş deri (Fasıl 41) ihracatında 2009 yılı Ocak-Şubat döneminde 9,8 milyon dolarlık ihracat performansı ile geçen yılın aynı dönemine göre % 47,9 oranında düşüş yaşanırken, bu fasılın toplam deri sektörü ihracatı içindeki payı % 10'dan % 6 seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 41 dahilinde ham deri (4101, 4102, 4103) ve yarı işlenmiş/bitmiş deri (4104, 4105, 4106, 4107, 4112, 4113, 4114, 4115) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 41'de yapılan ihracatın hemen hemen hepsi yarı işlenmiş/bitmiş deri alt grubundan yapılmaktadır.

Yarı işlenmiş / bitmiş deri alt grubundan 2009 yılı Ocak-Şubat döneminde 9,8 milyon dolarlık ihracat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre düşüş oranı % 47,6 seviyesindedir.

Sektörün en büyük ihracat kalemi olan **deri giyim, saraciye ve seyahat eşyalarının** (Fasıl 42) ihracatı, aynı dönemde % 14,3 oranında düşerek 71,6 milyon dolara gerilemiş bulunmaktadır.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak ayında % 43 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde % 47 seviyesine yükselmiştir.

Fasıl 42 dahilinde saraciye (4201, 4202, 4203.21, 4203.29, 4203.30, 4203.40, 4204, 4205, 4206) ve deri giyim (4203.10) ürünleri ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

2009 yılı Ocak-Şubat döneminde Fasıl 42 kapsamında yapılan ihracatın 48,7 milyon dolarlık kısmı deri giyim grubundan gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçla, deri giyim grubunda yapılan ihracat bu dönemde sadece % 3,5 düşüş göstererek, nispeten iyi bir performans sergilemiş bulunmaktadır.

Fasıl 42 kapsamında bulunan diğer ürün grubu olan saraciye grubunda aynı dönemde 22,9 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır. Böylelikle, bu ürün grubunda bu dönemde yapılan ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre % 30,7 düşüş göstermiş bulunmaktadır.

Kürk ve kürkten mamul eşya ürün grubundan (Fasıl 43) gerçekleştirilen ihracat ise, 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 13,5 oranında düşerek 25,5 milyon dolar seviyesine gerilemiştir.

Bu fasılda gerçekleştirilen ihracat toplam deri ürünleri ihracatından 2008 yılının Ocak-Şubat döneminde % 15 pay alırken, 2009 yılının aynı döneminde ise bu oran % 17 seviyesine yükselmiştir.

Fasıl 43 dahilinde ham ve işlenmiş kürk (4301, 4302) ve kürk giyim eşyası ürün grupları (4303, 4304) ayrı ayrı değerlendirilmekte olup, Fasıl 43'de yapılan ihracatın büyük bir kısmı kürk giyim eşyası ürün grubundan yapılmaktadır.

Kürk giyim eşyası grubunda bu dönemde 17,7 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bu sonuç 2008 yılının aynı dönemine göre % 24,1 düşüşü göstermektedir.

Fasıl 43-kürk ve kürkten mamul eşya grubunun diğer alt grubu olan ham ve işlenmiş kürk grubu ihracatı, aynı dönemde 7,7 milyon dolar olarak gerçekleşerek % 27,4 oranında artmış bulunmaktadır.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı ihracatında (Fasıl 64), 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde 46,1 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 26,8'lik düşüş kaydedilmiştir.

Bu fasıl grubunun toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay geçen yılın Ocak-Şubat döneminde % 32 düzeyindeyken, bu yılın aynı döneminde % 30 seviyesine gerilemiştir.

Ayakkabı ve ayakkabı aksamı faslında yapılan ihracatta en büyük pay 24,9 milyon dolar ile 6403-Yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni ve kösele ayakkabı ürün grubu olup, bu gruptan yapılan ihracat bu dönemde % 32,8 düşüş göstermiştir.

Üretimde ve Kapasite Kullanımında Meydana Gelen Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Sanayi Üretim İndeksine göre, 2008 yılı Aralık ayında, geçen yılın aynı dönemle karşılaştırıldığında, deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 18,9 düşüş göstermiştir. 2008 yılı 12 aylık ortalamaya göre ise, deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi % 5,3 düşmüştür.

Deri ve deri mamulleri imalatı üretim endeksi, 2009 yılı Ocak ayında ise, geçen yılın aynı dönemle karşılaştırıldığında, % 31,1 düşüş göstermiş bulunmaktadır.

Diğer yandan, Türkiye İstatistik Kurumu'nun Aylık İmalat Sanayinin Eğilim Anketi'ne göre, 2009 yılının Ocak ayı itibarıyla deri ve deri mamulleri sektöründe kapasite kullanım oranının % 58,4 olduğu görülmektedir. 2008 yılının Ocak ayında deri ve deri mamulleri sanayinde kapasite kullanım oranı % 66,9 seviyesindeydi. Böylelikle, Ocak ayında deri ve deri mamulleri kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı dönemine göre % 8,5 oranında gerilemiş oldu.

Görüldüğü üzere deri ve deri mamulleri sektörü hem ihracatta hem de üretimde performans kaybı göstermektedir. Bu kaybı sadece küresel ekonomik krize bağlamak eksik olur. Sektörün hareket alanını kısıtlayan en büyük sorun, geleneksel pazarlardaki daralmanın yanı sıra finansal maliyetlerin artması ve kredi hacminin daralıyor olmasıdır.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
05.03.2009*